

به نام یکنای بی همتایی که به نیرویی برتر از پندار، عدم را رنگ هستی زد.

با همه چیز است بطور پیوسته و دور از هر چیز است ناگسسته.

۶ - ۱۰۱ / ۱۳۸۷

۹۳۷۰۱

۱۷۱۱۰۰۷۱۲
۱۱/۰۷/۸۶

دانشگاه شهید بهشتی
دانشکده معماری و شهرسازی
گروه شهرسازی

پایان نامه کارشناسی ارشد طراحی شهری

عنوان:

هنر همگانی

راهنمای تلفیق مجسمه در فضای شهری

استاد راهنما:

دکتر جهانشاه پاکزاد

استاد مشاور:

دکتر کورش گلکار

مهندس عباس شعبی

هدی کنعانی مقدم

زمستان ۱۳۸۶

۱۳۸۷ / ۱۰ / ۶

۹۳۷۵۱

کتابخانه تخصصی شهرسازی
دانشگاه شهید بهشتی

تقدیم به پدر و مادر عزیزم.

با تشکر از پدر و مادرم که با محبتی الهه وار یاریم کردند.

با تشکر از تمامی اساتید گرامی که در طول دوران تحصیل چراغ راهم بودند، به ویژه معلم خوبم، استاد گرانقدر، جناب آقای دکتر جهانشاه پاکزاد که بی دریغ و دلسوزانه به من ایستادن را آموخت.

با تشکر از همه ی دوستان خوبم که مرا در این راه یاری نمودند به ویژه مهسا و سپیده ی عزیز.

و با تشکر از ثنا و سعید خوبم که نیروی تپنده ی روزهایم بودند.

نام خانوادگی: کنعانی مقدم

دانشکده: معماری و شهرسازی

نام استاد راهنما: آقای دکتر جهان‌شاه پاکزاد

نام: هدی

رشته تحصیلی و گرایش: طراحی شهری

تاریخ فراغت از تحصیل:

عنوان پایان‌نامه: هنر همگانی، راهنمای تلفیق مجسمه در فضای شهری

چکیده رساله:

انسان محیط را بر اساس ادراک خود شکل داده و در جهت مطلوبتر ساختن آن در آن مداخله می‌کند. امروزه هنر همگانی "public art" یا هنر برای فضاهای همگانی "art in public spaces" به عنوان یک وسیله تأثیر گذار بر محیط و کیفیت فضاهای همگانی شناخته شده است. این نوع هنر مخاطبش نه گروه خاصی، بلکه همه شهروندان می‌باشند. از آنجاییکه امروزه در ایران شاهد حضور هنر همگانی "public art" یا هنر در فضاهای شهری "art in public spaces" در غالب نقاشی دیواری، مجسمه سازی و... در شهرهای مختلف و فضاهای شهری آنها می‌باشیم و این کارها بدون داشتن اصول و قواعد مناسب صورت می‌گیرند نیاز به در دست داشتن یک راهنما برای نحوه بکارگیری و هدایت و جهت دهی به هنر همگانی در سطح شهرکه منطبق با اصول طراحی شهری باشد، احساس می‌شود. هرچند سازمان زیباسازی شهر تهران اقداماتی را در این زمینه انجام داده است ولی برای انجام این اقدامات هنوز به اصول خاصی دست نیافته‌اند. به همین دلیل هنر همگانی شهر از کیفیت و کارآمدی مورد انتظار برخوردار نمی‌باشند. آگاهی نسبت به موضوع هنر همگانی و تعاریف آن و نیز در دست داشتن راهنما و اصولی برای بکارگیری هنر در فضاهای شهری می‌تواند راهگشای خوبی برای گسترش و بهبود این پروژه‌ها باشد و در نتیجه در ارتقاء کیفیت فضاهای شهری کمک نماید. همچنین در همین راستا ضروری است اهمیت هنر همگانی در ایجاد ارتباط مؤثر و عملی میان گروههای هنری، معماران، شهرسازان و مردم بیان شود. که این خود موجب بالا رفتن حس مشارکت در میان شهروندان و در نتیجه احساس تعلق به محیط خواهد شد.

آگاهی از اینکه چه لایه‌هایی از هنر همگانی در شهر حضور دارند و تنها آثار هنری هنرمندان حرفه‌ای نیستند که به عنوان هنر همگانی بر کیفیت محیط شهری تأثیر گذار می‌گذارند، بلکه پدیده‌های دیگری از جمله روشهایی که شهروندان برای اعلام و یا ثبت حضور خود در شهر از آن استفاده می‌کنند نیز به نوعی در حوزه هنر همگانی می‌توانند جای گیرند، می‌توانند در چگونگی تعریف انواع پروژه‌های هنر همگانی و اینکه چه رویکردی و چه رویه‌ای مناسب کدام لایه و حوزه می‌باشد، یاری برسانند. در حال حاضر مجسمه در شهر تهران به طور وسیعی بکار گرفته می‌شود. گرچه بسیاری از آنها از ارزش هنری بالایی برخوردارند ولی تعداد معدودی از آنها در تأثیر گذاری بر کیفیت فضای شهری موفق بوده‌اند. چنانچه این کارها بر اساس اصولی که مبانی طراحی شهری و فضای شهری انجام گیرند می‌توانند نقش بیشتر و بهتری بر بالا بردن کیفیت محیطی داشته باشند. آگاهی از اینکه مجسمه‌های شهری نقشها، تواناییها و تأثیرات دیگری غیر از پیام رسانی صرف و یا اهداف نمادین و یادبودی داشته باشند، بسیار کلیدی است. بنابراین ضروری است انواع مجسمه‌های شهری، عملکردهایشان در مقیاسهای مختلف و به دنبال آن فضای متناسب هر کدام شناخته شوند.

مجسمه‌های شهری تواناییهایی غیر از پیام رسانی صرف دارند و می‌توانند نقشی فراتر از نقش رسانه‌ای صرف در محیط شهری بازی کنند. یک مجسمه شهری می‌تواند خالق احساس لذت، شوق، شگفتی و لذت باشد، افراد را به حضور در فضا دعوت نماید و برانگیزاننده و تحریک کننده حضور و حرکت در صحنه، قوه ابتکار و خلاقیت و تخیل مجسمه می‌تواند در مقیاس خودمانی با افراد رابطه تعاملی نزدیک برقرار کند و در مقیاس یادمانی بر خوانایی شهر تأثیر گذار. چنانچه مجسمه‌ای برای دیده شدن از بزرگراهها ساخته و نصب شود می‌تواند در جهت یابی مؤثر باشد. انواع مجسمه‌های شهری کدامند؟ هر کدام در چه سطحی عمل می‌کنند؟ در سطح شهر؟ و یا در سطح فضا؟ مکان مناسب هر کدام کدام است؟ چگونه می‌توان مجسمه‌های شهری را تحلیل نمود؟ چگونه می‌توان مجسمه‌های شهری را ارزیابی نمود؟ ویژگیهای ساختاری آنها از قبیل مصالح، مقیاس و... چگونه باید باشد؟ منعکس کننده چه ویژگیهایی از هویت و وجهه مکان خود می‌توانند باشند؟

مقدمه

- ا. بیان مسأله مورد پژوهش.....
- ب. اهداف پژوهش.....
- ج. ضرورت این پژوهش.....
- د. سوالات پژوهش.....
- ه. حدود و دامنه.....
- و. محصول نهایی.....
- ز. روش.....
- ح. امکانات و محدودیت ها.....
- ط. ساختار.....
- ی. چه کسانی می توانند از این پژوهش استفاده کنند.....

بخش اول : چهارچوب مفهومی

فصل اول : هنر همگانی چیست؟

درآمد

۱. هنر همگانی

- ۱-۱ - آشنایی با هنر همگانی ۲
- ۱-۲ - هنر همگانی و تبدیل شهر به مکانی برای خلاقیت و سرشاری زندگی ۶
- ۱-۳ - هنر همگانی و نیازهای انسانی ۸
۲. هنر همگانی به چه رخدادهای، آثار و فعالیت‌هایی اطلاق می‌شود؟ ۹
- ۱-۲ - هنر همگانی، آثار هنری در شهر ۹
- ۲-۲ - هنر همگانی، تمامی آثار و رخدادهای مردمی ۱۱
- ۳-۲ - هنر همگانی در قالب چه عناصری از شهر ظاهر می‌شود؟ ۱۶
۳. فواید هنر همگانی ۲۰
۴. آنچه از هنر همگانی انتظار می‌رود ۲۳
- ۱-۴ - هنر همگانی و مشارکت در مکانسازی ۲۶
- ۲-۴ - گلدان پشت پنجره ۲۷
۵. - هنر همگانی به عنوان هر اثر و رفتار خلاقانه ۲۸
- ۱-۵ - لایه های هنر همگانی در شهر ۳۸
۶. - هنر همگانی و شهر مردم ساخته ۳۹

جمع‌بندی

فصل دوم: رویکردهای هنر همگانی

درآمد

۱. فضای شهری ۴۳
- ۱-۱ - فضا و توده ۴۴
- ۲-۱ - فضای فیزیکی و اجتماعی ۴۵
- ۳-۱ - فضای ذهنی و واقعی ۴۶
- ۴-۱ - فضای انتزاعی و دارای تفاوت ۴۷
- ۵-۱ - فضا و زمان ۴۹
- ۶-۱ - فضا و مکان ۵۱
- ۷-۱ - فضای طبیعی ۵۳
- ۸-۱ - فضای خلق شده ۵۳
- ۹-۱ - شهر فضا ۵۶
- ۱۰-۱ - نتیجه گیری ۵۶

۵۹	..... ۲. طراحی شهری
۶۱	..... ۱-۲- طراحی شهری به مثابه مدیریت بصری یا مکانی؟
۶۲	..... ۳. رویکردها
۶۴	..... ۱-۳- رویکرد اثر-محور
۷۰	..... ۱-۱-۳- فضای شهری به مثابه موزه
۷۱	..... ۲-۱-۳- فضای شهری خود به مثابه اثر هنری
۷۴	..... ۲-۳- رویکرد مکان-محور
۷۷	..... ۱-۲-۳- هنر همگانی در فضای شهری با تکیه بر هویت شهر/محل
۸۳	..... ۲-۲-۳- هنر همگانی وسیله ای برای دعوت مردم به حضور در فضا
۹۲	..... ۳-۳- رویکرد اجتماع-محور
۱۱۰	..... ۱-۳-۳- هنر همگانی به مثابه فرآیندی اجتماعی (فرآیند گفتگو)
۱۱۴	..... ۲-۳-۳- هنر همگانی، محصول اجتماع
۱۱۶	..... ۳-۳-۳- هنر همگانی فعالیتی اجتماعی-سیاسی
۱۱۷	..... ۴-۳- رویکرد موضوع-محور
۱۲۱	..... ۴. تعیین ادامه مسیر پژوهش
۱۲۲	..... ۵. جداول و نمودارها

چوببندی

فصل سوم

اسناد هدایت هنر همگانی در شهر

درآمد

۱۳۰	..... ۱. انواع پروژه ها
۱۳۰	..... ۱-۱- مکان محور
۱۳۰	..... ۲-۱- موضوع محور
۱۳۰	..... ۳-۱- هدف محور
۱۳۱	..... ۲. انواع اسناد
۱۳۱	..... ۴-۲- استراتژی هنر همگانی
۱۳۱	..... ۵-۲- راهنما
۱۳۳	..... ۶-۲- طرح جامع هنر همگانی
۱۳۵	..... ۷-۲- کتابچه راهنما

چوببندی

بخش دوم : چهار چوب کاربردی

فصل چهارم: چهار چوب تحلیل مجسمه های شهری

درآمد

۱۳۸	.....	۱. اساس و معیار تحلیل	۱۳۸
۱۴۱	.....	۲. شناسایی مجسمه	۱۴۱
۱۴۱	.....	۲-۱- نوع مجسمه	۱۴۱
۱۴۲	.....	۲-۱-۱- خودمانی یا صمیمی	۱۴۲
۱۴۳	.....	۲-۱-۲- سواره	۱۴۳
۱۴۴	.....	۲-۱-۳- یادمانی	۱۴۴
۱۴۵	.....	۲-۱-۴- تشریفاتی	۱۴۵
۱۴۶	.....	۲-۱-۵- تعاملی	۱۴۶
۱۴۷	.....	۲-۱-۶- فضایی	۱۴۷
۱۴۸	.....	۲-۱-۷- ترکیب شده با عناصر معماری محیط	۱۴۸
۱۴۹	.....	۲-۲- ویژگی فرم	۱۴۹
۱۴۹	.....	۲-۲-۱- فرم خود مجسمه	۱۴۹
۱۵۱	.....	۲-۲-۲- مصالح	۱۵۱
۱۵۱	.....	۲-۲-۳- پایه و جایگاه	۱۵۱
۱۵۳	.....	۲-۲-۴- اتصال با زمین	۱۵۳
۱۵۴	.....	۲-۳- موضوع مجسمه	۱۵۴
۱۵۵	.....	۳. تعیین مقیاس عملکردی	۱۵۵
۱۵۵	.....	۳-۱- نقش مجسمه در شهر	۱۵۵
۱۵۵	.....	۳-۱-۱- تقویت خوانایی	۱۵۵
۱۵۸	.....	۳-۱-۲- تاثیر بر ساختار فضایی شهر	۱۵۸
۱۵۹	.....	۳-۲- نقش مجسمه در مقیاس میانی	۱۵۹
۱۵۹	.....	۳-۲-۱- حوزه	۱۵۹
۱۵۹	.....	۳-۲-۲- ناحیه	۱۵۹
۱۵۹	.....	۳-۳- نقش مجسمه در مقیاس خرد	۱۵۹
۱۶۰	.....	۴. رابطه مجسمه و فضا	۱۶۰
۱۶۰	.....	۴-۲- از دیدگاه خردگرایانه	۱۶۰
۱۶۸	.....	۴-۳- از دیدگاه تجربه گرایانه	۱۶۸
۱۶۹	.....	۴-۴- بصری	۱۶۹
۱۷۶	.....	۵. رابطه مجسمه با فرد	۱۷۶
۱۷۶	.....	۵-۱- رابطه ذهنی	۱۷۶
۱۷۷	.....	۵-۲- رابطه حسی	۱۷۷
۱۷۹	.....	۵-۳- رابطه تعاملی	۱۷۹

- ۱۸۰ ..... نتیجه گیری ۶-۶
- ۱۸۲ ..... ۱-۶-نمایانی ۶-۶
- ۱۸۳ ..... ۲-۶-پیام دهنده گی ۶-۶
- ۱۸۵ ..... ۳-۶-درگیرکنندگی ۶-۶

جهش بندی

فصل پنجم : چهار چوب ارزیابی مجسمه های شهری

درآمد

- ۱۸۹ ..... ۱. چگونه مجسمه های شهری را ارزیابی نماییم؟ ۶-۶

جهش بندی

فصل ششم: راهنمای تلفیق مجسمه در شهر / فضای شهری

درآمد

- ۱۹۸ ..... ۲. هدف از تهیه راهنما ۶-۶
- ۱۹۹ ..... ۳. ساختار رهنما ۶-۶
- ۲۰۰ ..... ۴. راهنمای شماره ۱: مکانیابی یک مجسمه ۶-۶
- ۲۱۱ ..... ۵. راهنمای شماره ۲: انتخاب مجسمه برای یک مکان ۶-۶
- ۲۲۱ ..... ۶. راهنمای شماره ۳: مکانیابی و انتخاب مجسمه بر اساس هدف یا اهدافی از پیش تعیین شده .. ۶-۶

جهش بندی

بخش سوم : پیوست ها

- ۲۳۵ ..... فصل هشتم : منابع و مآخذ ۶-۶

- ۲۴۴ ..... فصل هشتم : واژه نامه ۶-۶

- ۲۴۹ ..... فصل نهم : ضمایم ۶-۶

۱. اسناد

۲. پرسشنامه ها

۱- بیان مسأله مورد پژوهش

انسان محیط را بر اساس ادراک خود شکل داده و در جهت مطلوبتر ساختن آن در آن مداخله می کند. امروزه هنر همگانی " *public art* " یا هنر برای فضاهای همگانی " *art in public spaces* " به عنوان یک وسیله تأثیر گذار بر محیط و کیفیت فضاهای همگانی شناخته شده است. این نوع هنر مخاطبش نه گروه خاصی، بلکه همه شهروندان می باشند. ریسار هنر همگانی را یک عمل اجتماعی که هدف آن خلق معنا در منظر شهری به وسیله بکارگیری اشیا با محتوای زیباشناسی برجسته و نشاندار است می داند. از ویژگیها و فواید هنر همگانی موارد زیر را می توان نام برد:

هنر در فضای شهری می تواند ویژگیهای زمینه خود را برجسته تر کند و ارتباط مثبت میان فرد و محیط را پایه گذاری نماید. وابسته به خصوصیات محلی است و می تواند موجب تقویت منظر ذهنی شهر، تقویت حس مکان و برجسته نمودن هویت فضا شود. در خلق مکانهای همزمان منحصر به فرد که فراتر از عملکردگرایی صرف می روند کمک می کند. مکانهایی را خلق می کند که زندگی و هویت و انگیزشهای یک مکان و اجتماع را منعکس می نماید. موجب تشویق احیاء اقتصادی می شود. میراث فرهنگی برای نسلهای آینده را بیمه می کند. موجب تولید اشتغال برای هنرمندان، صنعتگران و... می گردد. موجب تقویت ارتباط میان هنرمندان، معماران و شهرسازان و مردم می گردد. به آموزش هنر به شهروندان کمک می نماید و موجب ارتقاء ذوق زیباشناسانه مردم و سواد بصری آنها می شود. محیط را انسانی تر می کند و اجتماعات را درگیر می نماید و بر این اساس، مسائل مربوط به مداخلات اجتماعی، منع جرم و جنایت و امنیت اجتماعی را مخاطب قرار می دهد.

۲- اهداف پژوهش

هدف این پژوهش آشنایی با مفهوم هنر همگانی به طور گسترده و ارائه راهنمایی برای تلفیق بهتر مجسمه که یک نوع هنر همگانی است، در فضای شهری به طور خاص می باشد. انتظار می رود خواننده پس از مطالعه این پژوهش با گستره وسیع هنر همگانی، تعاریف، مصادیق و اشکال مختلف آن و همچنین مفاهیم و مبانی نظری مهم و مطرح در این حوزه آشنا گردد.

- آشنایی با ادبیات، واژه ها و اصطلاحات موضوع

- آشنایی با حوزه های مرتبط با موضوع

- روشن نمودن اهمیت و نقش هنر همگانی در کیفیت فضاهای شهری

- بیان اهمیت نقش هنر همگانی در ارتقاء ذوق هنری مردم شهر

- بیان اهمیت برانگیختن و بکارگیری قوه خلاقیت مردم در زندگیمند نمودن شهر

- ایجاد زمینه برای برقراری ارتباط مؤثر و عملی میان گروههای هنری، معماران، شهرسازان و مردم

- تقویت زمینه درگیری گروههای هنری در ارتقا کیفیت فضاهای شهری

- نقش هنر همگانی در باززنده سازی فضاهای شهری

- آموزش و بالا بردن آگاهی نسبت به نقش و کیفیت فضاهای شهری

- درون زا نمودن روند ایجاد فضاهای شهری با کیفیت و تقویت حس مکان و هویت محلی

- ایجاد حس مشارکت در تولید و نگهداری مکانهای اجتماعی شهری

۳- ضرورت این پژوهش

از آنجاییکه امروزه در ایران شاهد حضور هنر همگانی "public art" یا هنر در فضاهای شهری "art in public spaces" در غالب نقاشی دیواری، مجسمه سازی و.... در شهرهای مختلف و فضاهای شهری آنها می باشیم و این کارها بدون داشتن اصول و قواعد مناسب صورت می گیرند نیاز به در دست داشتن یک راهنما برای نحوه بکارگیری و هدایت و جهت دهی به هنر همگانی در سطح شهر که منطبق با اصول طراحی شهری باشد، احساس می شود. هرچند سازمان زیباسازی شهر تهران اقداماتی را در این زمینه انجام داده است ولی برای انجام این اقدامات هنوز به اصول خاصی دست نیافته اند. به همین دلیل هنر همگانی شهر از کیفیت و کارآمدی مورد انتظار برخوردار نمی باشند. آگاهی نسبت به موضوع هنر همگانی و تعاریف آن و نیز در دست داشتن راهنما و اصولی برای بکارگیری هنر در فضاهای شهری می تواند راهگشای خوبی برای گسترش و بهبود این پروژه ها باشد و در نتیجه در ارتقاء کیفیت فضاهای شهری کمک نماید. همچنین در همین راستا ضروری است اهمیت هنر همگانی در ایجاد ارتباط مؤثر و عملی میان گروههای هنری، معماران، شهرسازان و مردم بیان شود. که این خود موجب بالا رفتن حس مشارکت در میان شهروندان و در نتیجه احساس تعلق به محیط خواهد شد.

در حال حاضر مجسمه در شهر تهران به طور وسیعی بکار گرفته می شود، لازم است این کارها با توجه به مبانی طراحی شهری صورت گیرد تا تأثیر بهتر و بیشتری بر کیفیت محیطی داشته باشد. آگاهی از اینکه مجسمه های شهری می توانند نقشها و تأثیرات دیگری غیر از پیام رسانی صرف و یا اهداف نمادین و یادبودی داشته باشند، بسیار کلیدی است. بنابراین ضروری است انواع مجسمه های شهری، عملکردهایشان در مقیاسهای مختلف و به دنبال آن فضای متناسب هر کدام را بشناسیم. تمرکز نهایی این رساله بر مجسمه های شهری است و در پایان راهنمایی برای تلفیق بهتر مجسمه در فضای شهری تهیه گردیده است.

فرا تر از این مسائل، آگاهی از اینکه چه لایه هایی از هنر همگانی در شهر حضور دارند و تنها آثار هنری هنرمندان حرفه ای نیستند که به عنوان هنر همگانی بر کیفیت محیط شهری تأثیر گذار می گذارند، بلکه پدیده های دیگری از جمله روشهایی که شهروندان برای اعلام و یا ثبت حضور خود در شهر از آن استفاده می کنند نیز به نوعی در حوزه هنر همگانی می توانند جای گیرند، می توانند در چگونگی تعریف انواع پروژه های هنر همگانی و اینکه چه رویکردی و چه رویه ای مناسب کدام لایه و حوزه می باشد، یاری برساند.

در جهت رسیدن به فضاهای شهری زندگیمنند برای مردم بهتر است طوری حرکت کنیم که مردم خود طالب ارتقاء کیفیت محیط شوند و خود در ساختن آن نقش داشته باشند چنانچه به همین صورت امروزه پیش رویم روز به روز میان مردم و شهر از هم گسیختگی بیشتری به وجود آمده و شهر برای مردم روز به روز بیگانه تر شده و تبدیل به محیطی صرفاً برای عبور خواهد شد و در نتیجه از هم گسیختگی اجتماعی و هویتی پدید خواهد آمد. هنرهای همگانی می توانند یکی از راهکارهای درگیر نمودن شهروندان در فرآیندهای مکان سازی باشند.

۴- سوالات پژوهش

این پژوهش بر آن است تا در پایان به سوالات زیر پاسخ دهد:

۱. هنر همگانی چیست و به چه عناصر و یا رخدادهای فرآیند‌هایی اطلاق می‌شود؟
۲. چرا هنر همگانی اخیراً به میزان زیادی مورد توجه قرار گرفته است؟
۳. نمودهای هنر همگانی در شهر چیست؟
۴. همگان در هنر همگانی به چه معناست؟
۵. آیا تمام تولیدات هنری واقع در فضاهای شهری صفت همگانی بودن را دارند؟
۶. چه ویژگی‌هایی یک هنر همگانی را همگانی می‌کند؟
۷. همگان چه چیزی را نیاز دارند و یا دوست دارند تماشا کنند؟
۸. پروژه‌های هنر همگانی شامل چه چیزهایی می‌شوند؟
۹. این پروژه‌ها چگونه انجام می‌شوند؟ چه اسنادی برای آنها تهیه می‌شود و چه کسانی و سازمان‌هایی در تعریف و اجرایشان نقش دارند؟
۱۰. در حال حاضر جایگاه هنر همگانی در ایران چگونه است؟
۱۱. هنرهای همگانی رایج امروزه در ایران به ویژه تهران کدامند؟
۱۲. تا چه حد در آنها مسایل شهری و ابعاد طراحی شهری مورد توجه قرار می‌گیرد؟
۱۳. نقش و عملکردهای مجسمه‌های شهری غیر از پیام‌رسانی و عملکرد یادمانی و یادبودی، چه چیزهای دیگری می‌تواند باشد؟
۱۴. انواع مجسمه‌های شهری کدامند؟
۱۵. یک مجسمه شهری چه توانی غیر از توان پیام‌رسانی دارد؟
۱۶. چگونه باید یک مجسمه شهری را تحلیل نمود؟ در تحلیل مجسمه‌های شهری به چه چیزهایی باید دقت کرد؟ چه مسائلی را باید مورد تحلیل قرار داد؟
۱۷. مراحل برقراری رابطه یک مجسمه در شهر با مخاطبینش چه هستند؟
۱۸. چگونه می‌توان کمیت و کیفیت این ارتباط را تقویت نمود؟
۱۹. یک مجسمه در سطح شهر چه عملکردی دارد رابطه طراحی شهری مقیاس خرد و کلان در رابطه با مجسمه‌های شهری چگونه باید دیده شود؟
۲۰. مکان مناسب یک مجسمه مورد نظر و یا مجسمه مناسب یک مکان مورد نظر چگونه انتخاب شوند؟
۲۱. ویژگی‌های ساختاری مجسمه مناسب یک فضای شهری از جمله پایه، مصالح، رنگ و چه باید باشد؟

۵- حدود و دامنه

- این پژوهش قصد دارد وارد حوزه هنر همگانی شده و عرصه ها و حوزه های مختلف آن را شناسایی و معرفی نماید.
- این پژوهش درصدد واردشدن به حوزه هنری و سبکهای هنری و بحثهای فلسفه هنر و زیباشناسی نمی باشد.
- این پژوهش قصد دارد اشاره کوچکی به تعریف عموم و همگانی بودن در هنر همگانی که منشأ مناقشات هنر همگانی است داشته باشد ولی درصدد بررسی آن از لحاظ علوم اجتماعی و فلسفی و سیاسی نمی باشد.
- این مطالعه به حوزه هنر همگانی در فضاهای شهری محدود شده است.
- تمرکز این تحقیق بر تعریف متداول هنر همگانی که تولیدات هنری ثابت در فضاهای شهری می باشد تمرکز می کند.
- این تحقیق در صدد پرداختن به هنر همگانی که شامل طراحی کل سایت می شود نمی باشد.
- این پژوهش وارد حوزه فضای سبز و طراحی منظر و سیمای زمین نخواهد شد.
- توجه این تحقیق به جایگاه هنر همگانی در کیفیت فضای شهری و نیز کیفیت روابط اجتماعی می باشد.
- از آنجاییکه هدف این پژوهش کاربردی بودن آن است بر هنر همگانی در ایران متمرکز می شود.
- این پژوهش قصد دارد یکی از هنرهای همگانی رایج در ایران یعنی مجسمه های شهری را به تفصیل مورد بررسی قرار داده و برای بکارگیری آنها اصول و راهنما ارائه دهد.
- این تحقیق در صدد است چهارچوب و مبنایی را برای تحلیل و ارزیابی مجسمه های شهری ارائه نماید.

۶- محصول نهایی

- ۱- چهارچوب تحلیل مجسمه های شهری
- ۲- چهارچوب ارزیابی مجسمه های شهری
- ۳- اصول و راهنمای تلفیق مجسمه با شهر/فضای شهری

۷- روش

- مطالعه ادبیات موضوع مورد تحقیق در منابع مکتوب و نشر الکترونیک
- مطالعه موردی (مصادقی): کسب اطلاع از روشها و تجربیات و ابزارهای موجود در جهت بهره گیری برای تدوین محصول.
- جمع آوری میدانی
 نهادهای اصلی مراجعه شده :
  - ✓ اداره حجم سازمان زیباسازی شهر تهران
  - ✓ نهاد هنرهای دینی امام علی وابسته به سازمان هنری-فرهنگی شهرداری تهران
  - ✓ دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران
- مصاحبه و گفتگو با افراد با تجربه و متخصصین و کارشناسان این حوزه از جمله:
  - ✓ جناب آقای موسوی، رئیس اداره حجم سازمان زیباسازی
  - ✓ جناب آقای هاشمی، مدیر نهاد هنرهای دینی امام علی
  - ✓ جناب آقای دارش، استاد مجسمه سازی دانشکده هنرهای زیبا دانشگاه تهران
  - ✓ جناب آقای
  - ✓ جناب آقای سیاوش ارمجانی، هنرمند هنر همگانی
- تهیه پرسشنامه برای آگاهی از نظرات مردم چرا که هنر همگانی مخاطبش مردم می باشد و آگاهی از تصورات و دیدگاههای آنها در این رابطه مهم می باشد.
 جامعه آماری در دو حالت مورد پرسش قرار گرفتند :
  - ✓ حاضر در کنار یا نزدیکی یکی از مجسمه های شهری
  - ✓ حاضر در مکانی دیگر و فاقد مجسمه
- شرکت در کنفرانس بین المللی با عنوان: آب کناره های هنر : هنر همگانی و طراحی شهری ، تولید، مدیریت ، اطلاع رسانی ، بارسلونا ،اسپانیا، ۱۳- ۱۵ سپتامبر ۲۰۰۷ با مقاله : جنبش هنر همگانی شهرهای ایرانی

۸- امکانات و محدودیتها

۸-۱- امکانات

- فراوانی و در دسترس بودن منابع لاتین در نشر الکترونیک نیز تجربیات جهانی.
- تجربیات کسب شده از سمپوزیوم مجسمه سازی که در زمستان ۸۵ برگزار شد.

۸-۲- مشکلات

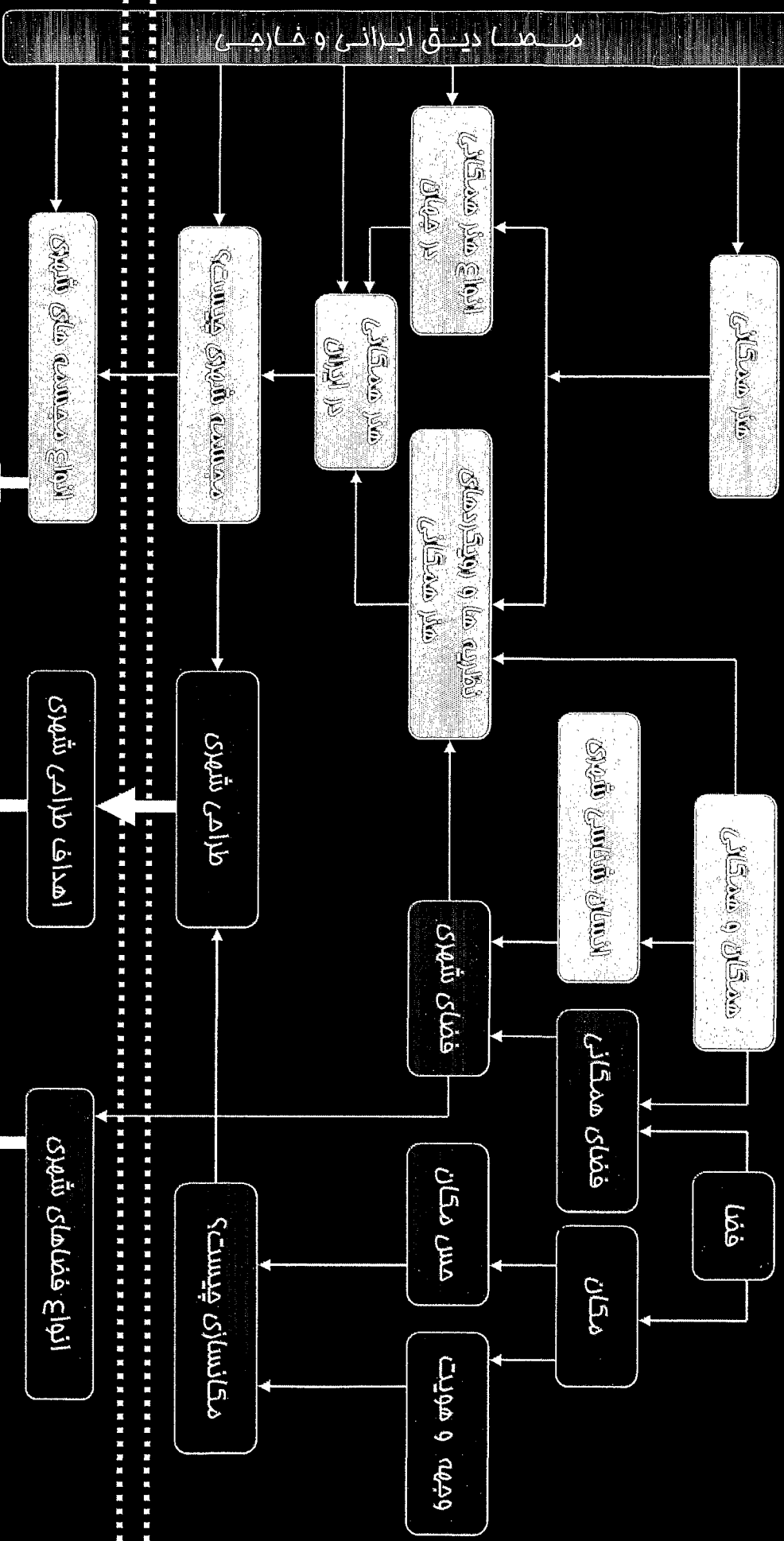
- فقدان منابع فارسی در این زمینه و در نتیجه عدم دسترسی به ادبیات از پیش تعریف شده در این حوزه .
- گستردگی تعاریف و رویکردها و نیز مبانی نظری های مرتبط و تاثیر گذار.

۹- ساختار پژوهش

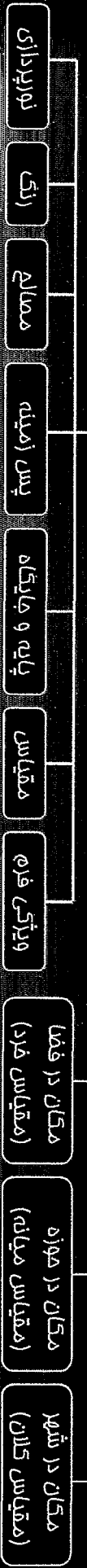
این پژوهش از ۲ بخش اصلی تشکیل شده که هر کدام شامل فصول مختلفی هستند. بخش ۱ بیشتر در پی باز کردن مفهوم هنر همگانی و مباحث مطرح در این زمینه می باشد و بر آن است تا به سوالات ۱-۱۲ پاسخ دهد. بخش ۲ به چارچوب کاربردی می پردازد و در این راستا پس از انتخاب مجسمه که در تهران در حال حاضر رواج یافته، به تهیه چهارچوبی برای تحلیل و ارزیابی انواع مجسمه های شهری پرداخته و سپس راهنمایی را جهت بکارگیری مؤثر تر آنها ارائه می دهد و در پی جواب سوالات ۲۱-۱۳ می باشد. هر بخش از چند فصل تشکیل شده است. فصل ۱ به تعریف هنر همگانی و انواع و اشکال آن و معرفی لایه های مختلف آن در شهر اختصاص دارد. فصل ۲ به بررسی نظریه ها و رویکردهای مختلف هنر همگانی و تأثیر نوع نگرش به مفهوم فضا و همگانی بر شکل گیری آن رویکردها می پردازد. فصل ۳ اسناد مختلفی که برای پروژه های هنر همگانی تهیه می شوند را معرفی می کند. فصل ۴ چارچوبی انواع مجسمه های شهری و نقش و عملکرد آنها را در سه سطح کلان و میانی و خرد شناسایی نموده و مواردی که برای تحلیل مجسمه های شهری باید مد نظر قرار گیرد را بیان می نماید و از این رو چهارچوبی برای تحلیل ارائه می کند. فصل ۵ به معرفی روشی برای چگونگی ارزیابی مجسمه های شهری می پردازد. فصل پایانی یعنی فصل ۶ به سه راهنما برای تلفیق مجسمه های شهری در شهروفضای شهری اختصاص دارد.

مصداق ایرانی و فارسی

جهانچهره مفهومی

ساختار

جهانچهره کاربردی